

Mikä? [v](#) [Arkisto](#) [Juttusarjat](#) [Videot](#) [Tapahtumat](#) [Podcastit](#) [Toimitus](#)
[Kirjoittajat](#) [Kirjoittajaohjeet](#) [Politiikasta kouluissa](#)

Podcast: Luokkasamastuminen Suomessa 2010-luvulla

19.9.2022 / Kirjoittaja [Aino Tiihonen](#) ja [Mikko Poutanen](#) / Artikkelit /
[äänestyskäyttäytyminen](#), [demokratia](#), [podcast](#), [yhteiskuntaluokat](#) / 4 minuutiksi luettavaa

Valtio-opin tutkijatohtori Aino Tiihonen kertoo Politiikasta-podcastissa yhteiskuntaluokan ja puoluevalinnan sekä arvojen ja asenteiden yhteydestä. Ammattiaseman lisäksi se, miten äänestäjä näkee itsensä osana yhteiskunnan luokkarakennetta, vaikuttaa puoluevalintaan.

Artikkeliin sovelletaan avoimen julkaisemisen lisenssiä tiedelehdille (CC BY-NC-ND). [Lue lisää tekijänoikeuksista.](#)

[Selaa arkistoa](#)

[demokratia](#)

[Venäjä Euroopan](#)

[unioni populismi](#)

[Suomi Yhdysvallat](#)

[Retoriikka](#)

[Turvallisuuspolitiikka](#)

[Media Maahanmuutto](#)

[ilmastonmuutos Yliopisto](#)

[Tutkimus Eurooppa Tasa-arvo](#)

[Terrorismi talous Ulkopolitiikka](#)

[Vaalianalyysit Ranska DocPoint](#)

[Puolueet Ihmisoikeudet](#)

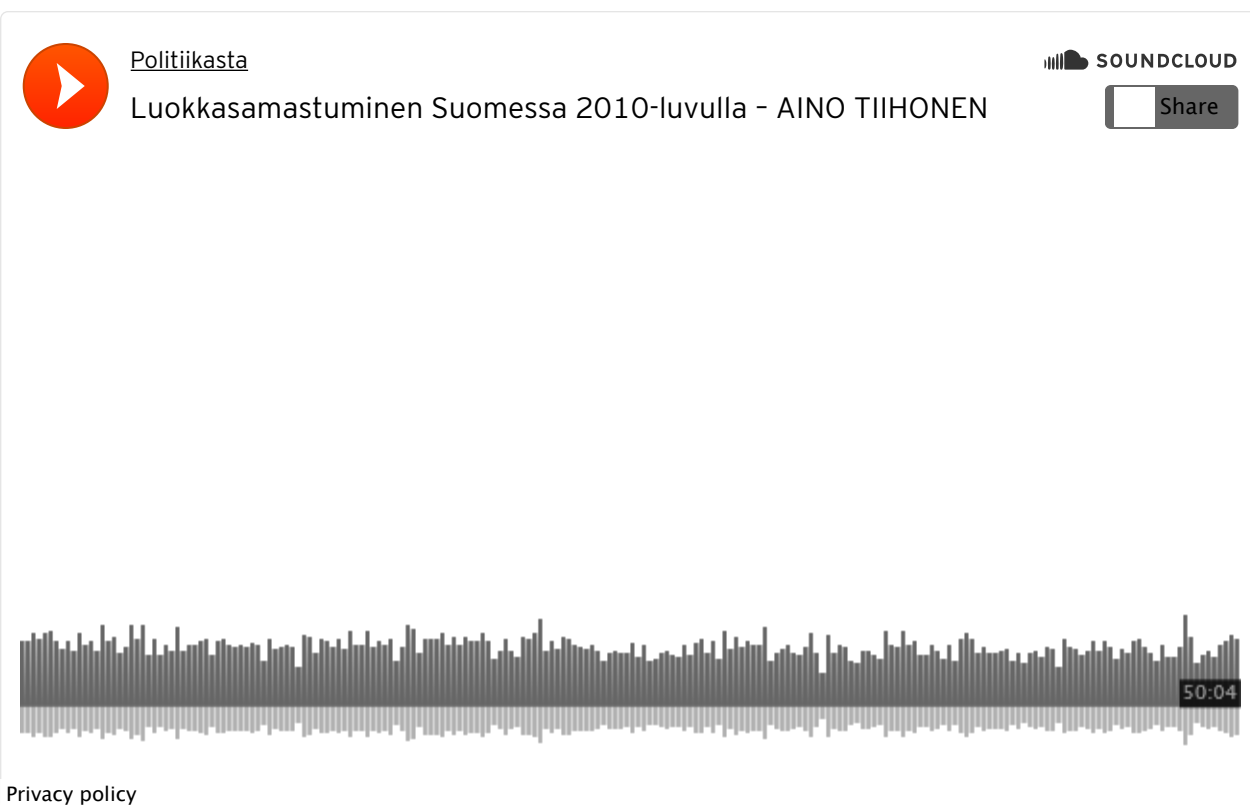
[Ympäristöpolitiikka Identiteetti Aktivismi](#)

[Uskonto Äärioikeisto Kysy politiikasta Historia](#)

[sukupuoli Turkki työ Sosiaalinen media](#)

[Perussuomalaiset Ukrainan kriisi Tutkijavideot](#)

[nuoret pakolaisuus osallistuminen](#)

Politiikasta

Luokkasamastuminen Suomessa 2010-luvulla - AINO TIIHONEN

SOUNDCLOUD

Share

50:04

Privacy policy

Yhteiskuntaluokan on katsottu selittävän puoluevalintaa äänestyspäätöksissä läntisissä demokratioissa jo teollisesta vallankumouksesta lähtien.

Luokkapohjainen äänestäminen oli seurausta työväenluokan poliittisesta aktivoitumisesta ja määritti pitkään niin poliittisten puolueiden kuin laajemmin yhteiskunnan jakoa.

Luokkaäänestäminen tarkoitti sitä, että kansalainen äänesti sitä puoluetta, jonka katsottiin edustavan oman luokan intressejä. Voidaan sanoa, että niin ammattiliitot kuin vasemmistolaiset puolueetkin pohjaavat tähän yhteiskuntaluokkien jakoon.

Tutkimusten mukaan 1980-luvulle tultaessa äänestäjien **luokka-aseman vaikutus äänestyspäätöksiin kuitenkin heikkeni**. Luokkaäänestämisen laskun nähtiin tapahtuvan ennen kaikkea työväenluokan luokkaäänestämisessä, minkä katsottiin osittain selittävän vasemmistopuolueiden kannatuksen laskua Länsi-Euroopassa. Työväenluokkaisten äänestäjien äänen havaittiin jakaantuvan yhä useamman puolueen kesken.

Tutkimusten mukaan 1980-luvulle tultaessa äänestäjien luokka-aseman vaikutus äänestyspäätöksiin heikkeni.

Valtio-opin tutkijatohtori Aino Tiihonen Tampereen yliopistosta on tutkinut tuoreessa väitöskirjassaan juuri työväenluokkaisten äänestäjienluokkasamastumista, arvoja ja asenteita sekä heidän puoluevalintojaan Suomessa 2010-luvun eduskuntavaaleissa. Hänen väitöskirjassaan paneudutaan syvemmin objektiivisen luokka-aseman, eli ammatin ja subjektiivisen luokka-aseman, eli luokkasamastumisen väliseen yhtenevyyteen, ja tällä tavoin luodaan kolme työväenluokkaryhmää, joiden puoluevalintoja tutkimuksessa tarkastellaan.

Tiihonen on nyt tutkijatohtorina mukana nuorten kansalaispätevyyttä tutkivassa Suomen Akatemian rahoittamassa **Education, Political Efficacy and**

Tarkennettu haku

Hakusana

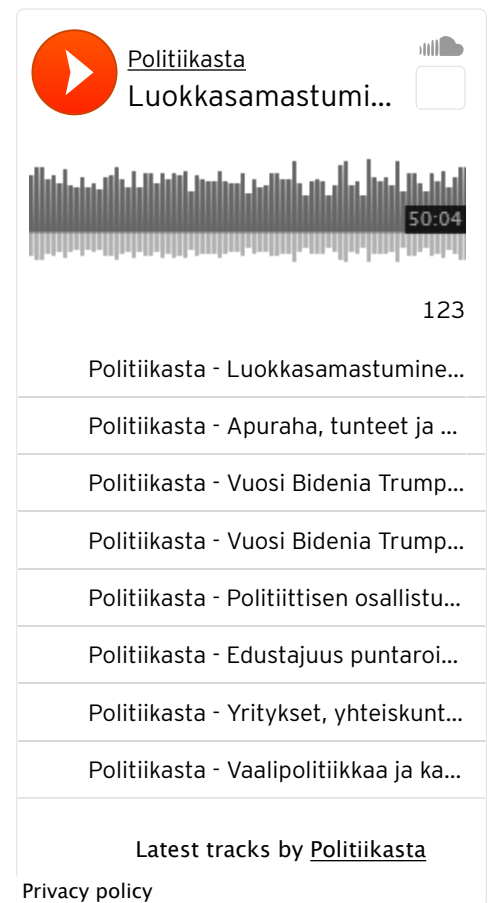
Ajanjakso

Kirjoittajat

Avainsanat

Hae

Uusimmat podcastit

Politiikasta

Luokkasamastumi...

SOUNDCLOUD

Share

50:04

123

Politiikasta - Luokkasamastumine...

Politiikasta - Apuraha, tunteet ja ...

Politiikasta - Vuosi Bidenia Trump...

Politiikasta - Vuosi Bidenia Trump...

Politiikasta - Poliittisen osallistu...

Politiikasta - Edustajuus puntaroi...

Politiikasta - Yritykset, yhteiskunt...

Politiikasta - Vaalipolitiikkaa ja ka...

Latest tracks by [Politiikasta](#)

Privacy policy

[Informed Citizenship -hankkeessa](#) , jonka johtaja Elina Kestilä-Kekkonen oli [vieraana Politiikasta podcastissa](#) marraskuussa 2021 ja toinen tutkijatohtori Josefina Sipinen, jonka kanssa keskusteltiin [poliittisen osallistumisen kysymyksistä](#) maaliskuussa 2022.

Lisäksi Tiihonen työskentelee osa-aikaisena erikoistutkijana Turun yliopistossa Ilmastotoimet puntarissa -tutkimushankkeessa vuoden 2022 loppuun saakka.

Podcastissa Tiihonen keskustelee Politiikasta-lehden päätoimittaja Mikko Poutasen kanssa suomalaisen työväenluokan luokkasamastumisesta ja puoluevalintojen mekanismeista.

Työväenluokan historiallinen muutos

Keskeisenä syynä luokkaäänestämisen muutokseen voidaan pitää laajempaa yhteiskunnallista muutosta länsimaissa, jossa talouden ja teollisuuden rakenteiden muutos, globalisaatio ja yleinen koulutustason nousu on muuttanut yhteiskunnan ammattirakennetta. Laajamittaisen yhteiskunnallisen muutoksen myötä politiikan asiakysymykset ovat muuttuneet, mikä on uudelleenmuovannut myös äänestäjien ja puolueiden välisiä siteitä.

Perinteisesti työväenluokan luokkaäänestämistä analysoineet tutkijat ovat määritelleet työväenluokkaisia äänestäjiä heidän ammattiensa perusteella. Tätä ammatteihin perustuvaa mittaustapaa on kutsuttu objektiiviseksi. Koska yhteiskunnan ammattirakenne on muuttunut, työväenluokan määritelmä on alkanut häilyä.

Osa luokkaäänestämistä tarkastelleista tutkijoista on kiinnostunut äänestäjien luokka-asemien mittaamisesta myös subjektiivisesti, eli huomioiden paremmin itse mittaushetken, äänestäjän. Subjektiivisessa mittaustavassa on kyse äänestäjän koetusta luokka-asemasta siitä huolimatta, mitä he objektiiviselta luokka-asemaltaan edustavat. Tavallisin subjektiivinen mittaustapa on ollut luokkasamastuminen.

Näin ollen on merkityksellisempää ottaa huomioon se, miten äänestäjät itse näkevät itsensä osana yhteiskunnan luokkarakennetta, kuin se, mitä he ammattiasemaltaan edustavat.

Modernin työväenluokkaisen luokkasamastumisen selittämiseksi on tärkeä nähdä ero subjektiivisen eli koetun ja objektiivisen eli tässä tapauksessa ammattiasemasta kumpuavan luokkamääritelmän välillä. Tämä kaksiulotteinen lähestymistapa äänestäjien luokka-asemiin on keskeinen lähtökohta Tiihosen väitöstutkimuksessa. Väitöskirjassa erotellaan kolme erilaista työväenluokkaryhmää, jotka perustuvat sekä äänestäjien ammattiin että luokkasamastumiseen.

Ensimmäinen ryhmistä on perinteinen työväenluokka, johon kuuluvat

äänestäjät ovat ammattiasemaltaan työntekijöitä ja he myös samastuvat työväenluokkaisiksi. Sen sijaan toisessa ryhmässä eli ammatillisessa työväenluokassa toimitaan työntekijäammateissa, mutta ei samastuta työväenluokkaan vaan alempaan keskiluokkaan, keskiluokkaan tai ylempään keskiluokkaan. Kolmas työväenluokkaryhmä, ideologinen työväenluokka koostuu äänestäjistä, jotka samastuvat työväenluokkaan, mutta ovat ammattiasemaltaan johtajia, asiantuntijoita, alempia tai ylempiä toimihenkilöitä.

Miksi luokkasamastumisen huomioimista sitten voidaan pitää tärkeänä luokkaäänestämistä tarkastelevissa tutkimuksissa?

Luokkasamastumisen ajatellaan heijastelevan äänestäjien maailmankuvaa, joka heijastuu heidän arvoihinsa ja asenteisiinsa. 2000-luvun vaalitutkimuksista tiedetään, että arvojen ja asenteiden selitysvoima puoluevalintojen taustalla on kasvanut. Näin ollen on merkityksellisempää ottaa huomioon se, miten äänestäjät itse näkevät itsensä osana yhteiskunnan luokkarakennetta kuin se, mitä he ammattiasemaltaan edustavat. Ylipäätään on tärkeää erottaa ammattiasema ja luokkasamastuminen toisistaan.

Luokkasamastumisen muutos puoluekentässä

Työväenluokkaisten äänestäjien [luokkasamastumisessa](#) tapahtuneiden muutosten voidaan nähdä vaikuttaneen siihen, että työväenluokan äänet jakautuvat yhä useamman puolueen kesken.

Vasemmistoliitto ja SDP ovat yhä 2010-luvulla näkyvillä kaikkien kolmen Tiihosen tarkasteleman työväenluokkaryhmän puoluevalinnoissa, mutta myös muut puolueet, erityisesti Perussuomalaiset, ovat saaneet taakseen työväenluokkaa. Perussuomalaisten entisen puheenjohtajan Timo Soinin retorinen väite perussuomalaisista työväenpuolueena ilman sosialismia selittää demariäänestäjien siirtymistä perussuomalaisten kannalle, mikä havaittiin myös [vuoden 2015 eduskuntavaalitutkimuksessa](#) .

Työväenluokan äänet jakautuvat yhä useamman puolueen kesken.

Perussuomalaiset eivät kuitenkaan ole ainoa puolue, joka houkuttelee työväentaustaista äänestäjää. Yhteiseksi piirteeksi työväenluokkaan [samastuvalle](#) äänestäjälle on tunnistettavissa kriittisyys Euroopan unionia kohtaan.

Tiihosen väitöstutkimuksen mukaan työväenluokkaan samastumista selittää kaikista voimakkaimmin työväenluokkainen lapsuudenkoti. Sen vaikutus on merkittävä äänestäjän aikuisiän ammatista ja koulutustasosta huolimatta. Lisäksi myös puolison työntekijäammattissa toimiminen vahvistaa työväenluokkaan samastumista.

Näkökulmia nuoren tutkijan uraan

Podcastissa myös keskustellaan, kuinka kimmoke väitöskirjan tutkimusaiheeseen voi syntyä jo graduaikana, kun tutkimuskentästä löytyy jokin mielenkiintoinen puute tai seikka, joka herättää mielenkiinnon. Kiinnostavaan tutkimusaiheeseen on mahdollista syventyä perusteellisesti väitöskirjassa.

Väitöskirjatutkijan työ ei kuitenkaan ole pelkkää **väitöstutkimuksen** varsinaista kirjoittamista, vaan sisältää lukemattomia isompia ja pienempiä haasteita tutkimusluvista kirjallisuuden haltuunottoon jo ennen kuin itse analyysiin vielä edes päästään. Myös rahoitusta haetaan nykyään omalle työlle jo varhaisessa vaiheessa. Rahoituksen tärkeys ei aina välity edes väitöskirjatutkijan lähipiirille.

Nuori tutkija voi tehdä väitöskirjavaiheessa paljon muutakin kuin väitöskirjaansa kerryttääkseen arvokkaita oppeja ja kokemuksia tutkijanuralla.

Nuori tutkija voi tehdä myös väitöskirjavaiheessa paljon muutakin kerryttääkseen arvokkaita oppeja ja kokemuksia tutkijanuralla. Tällaisia kokemuksia voivat olla esimerkiksi toimiminen kotimaisten tai kansainvälisten tiedelehtien päätoimituksessa tai tieteellisten yhdistysten jäsenenä. Nämä tehtävät ovat usein erittäin antoisia, mutta toisaalta ne myös vievät merkittävästi aikaa ja resursseja nuorelta tutkijalta. Työyhteisön tuki ja verkostot ovat kuitenkin tärkeitä.

Nuoret tutkijat voivat rakentaa verkostoja myös itse. Hyvänä esimerkkinä on Valtiotieteellisen yhdistyksen politiikan tutkijoille suunnattu nuorten tutkijoiden verkosto *Early Scholars Network – ESN*.

Vaikka tutkimusta ei aina tehdä itsenäisesti vaan osana isompaa tutkimusryhmää, koronapandemia työnsi monet tutkijat parin vuoden mittaiseen yksinäiseen puurtamiseen. ESN:n kaltaiset verkostot pyrkivät tuomaan yhteen samanlaisten asioiden ja kysymysten äärellä olevia nuoria tutkijoita, lisäämään vuorovaikutusta heidän välillään ja rakentamaan verkostoja yli yliopistojen rajojen. Vertaisverkostot voivat toimia tärkeänä voimavarana, joissa voidaan jakaa kokemuksia, ajatuksia sekä yhtä lailla huolia ja murheita.

Aino Tiihonen on tutkijatohtori Tampereen yliopistossa ja erikoistutkija Turun yliopistossa.

Mikko Poutanen on politiikan tutkimuksen tutkijatohtori Tampereen yliopistossa ja Poliitikasta-lehden vastaava päätoimittaja.

[← Edellinen Artikkel](#)